

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова
Володимир ІВАНІЦЯ

« 06 » _____ 2026 р.

ВИТЯГ

**з протоколу № 1 міжкафедрального наукового семінару
кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
від 25 травня 2026 р.**

ПРИСУТНІ:

9 осіб із 9 наукових та науково-педагогічних працівників кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин:

- Якубовський Сергій Олексійович, в.о. завідувача кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор економічних наук, професор, гарант освітньої програми;
- Маслій Наталя Дмитрівна, професор кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор економічних наук, професор;
- Алексеєвська Галина Сергіївна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор філософії з міжнародних економічних відносин, доцент;
- Бичкова Наталія Володимирівна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент;
- Кириченко Ольга Вячеславівна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор філософії з міжнародних економічних відносин;
- Пічугіна Юлія Валеріївна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент;
- Розмаріна Альбіна Леонідівна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент;
- Цевух Юлія Олександрівна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент;
- Кириченко Микола Віталійович, старший викладач кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин.

На науковому семінарі присутні аспіранти кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин: Довженко Олександр Іванович, Король Іван Олександрович.

На науковий семінар запрошені наукові та науково-педагогічні працівники Одеського національного університету імені І. І. Мечникова:

– Ломачинська Ірина Анатоліївна, проректор з науково-педагогічної роботи, професор кафедри економіки та підприємництва, доктор економічних наук, професор.

З присутніх – троє докторів наук та шестеро докторів філософії / кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Головуючий на науковому семінарі – проректор з науково-педагогічної роботи, професор кафедри економіки та підприємництва Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, доктор економічних наук, професор Ломачинська Ірина Анатоліївна.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Обговорення публічної презентації наукових результатів дисертації аспіранта кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова Зайдмана Григорія Борисовича на тему “Development of the global shipping industry under asymmetries in international seaborne trade” («Розвиток світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі»), представленої на здобуття ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Тему дисертації затверджено «19» жовтня 2021 р. на засіданні Вченої ради факультету міжнародних відносин, політології та соціології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, протокол № 2, та «16» листопада 2021 року на засіданні Вченої ради Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, протокол №4. Тему дисертації уточнено «16» вересня 2025 р. на засіданні Вченої ради факультету міжнародних відносин, політології та соціології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, протокол № 1, та «28» жовтня 2025 року на засіданні Вченої ради Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, протокол №3.

Робота виконана на кафедрі світового господарства та міжнародних економічних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Науковий керівник – в. о. завідувача кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор економічних наук, професор Якубовський Сергій Олексійович.

СЛУХАЛИ:

1. Доповідь здобувача Зайдмана Григорія Борисовича за матеріалами дисертаційної роботи на тему “Development of the global shipping industry under asymmetries in international seaborne trade” («Розвиток світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі»). Аспірант представив

основні положення своєї дисертації, акцентуючи увагу на актуальності, меті, об'єкті, предметі дослідження та на одержаних результатах дослідження, зокрема їхній науковій новизні.

2. Запитання до здобувача.

Після доповіді було поставлено 10 запитань, на які доповідач дав змістовні, розгорнуті, докладні та ґрунтовні відповіді.

Запитання ставили:

– Маслій Наталя Дмитрівна, професор кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор економічних наук, професор (3 запитання);

– Алексеевська Галина Сергіївна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор філософії з міжнародних економічних відносин, доцент (2 запитання);

– Пічугіна Юлія Валеріївна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент (1 запитання);

– Кириченко Ольга Вячеславівна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор філософії з міжнародних економічних відносин (1 запитання);

– Розмаріна Альбіна Леонідівна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент (1 запитання);

– Ломачинська Ірина Анатоліївна, проректор з науково-педагогічної роботи, доктор економічних наук, професор (2 запитання).

3. Виступи присутніх.

З оцінкою дисертації Зайдмана Г. Б. виступили експерти:

Експертка, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент Пічугіна Юлія Валеріївна, охарактеризувала дисертацію як системне, послідовно викладене та завершене дослідження, зокрема зазначивши, що останні події в Ормузькій протоці стали ще одним підтвердженням актуальності досліджень морських перевезень через їхню критичну важливість для світової торгівлі. На думку експертки, логічним у дисертації є перехід від виявлення загальних тенденцій розвитку судноплавної індустрії до моделювання секторальних динамік за допомогою кількісних методів, на які слід акцентувати особливу увагу. Наголошено, що інформаційна та статистична база дисертації характеризується високим рівнем репрезентативності.

Підкреслено практичну значущість одержаних результатів. Відзначено, що розроблені моделі оцінки динаміки фрахтових індексів у різних сегментах судноплавства є значущим доробком для українських та міжнародних компаній морського транспорту, оскільки ці моделі можуть бути застосовані для покращення планування, а також прогнозування грошових потоків. Окрему увагу акцентовано на детальному аналізі тенденцій та детермінант, що формують сучасні та майбутні судноплавні стратегії, зокрема з урахуванням

впливу екологічних норм на економічні результати перевезень та вартість капіталу для представників галузі. В якості рекомендації зазначено, що робота могла би бути додатково посилена шляхом урахування факторів цифровізації судноплавства та портової діяльності, які також активно впливають на формування стратегій судноплавних компаній на сучасному етапі. Окрім того, на думку експертки, запропонована морська стратегія конкурентних переваг України дійсно відображає актуальні напрямки реформування державної політики України у морській сфері. При цьому експертка зауважила, що в контексті повоєнного відновлення України перспективним напрямом для подальших досліджень може бути урахування досвіду таких країн, як Польща та Румунія, які за загальною структурою економіки схожі з Україною та чий стратегії морського розвитку допомогли підняти національний судноплавний сектор на якісно новий рівень, що мало прямий позитивний вплив на добробут цих країн.

Експертка констатувала, що надані пропозиції не применшують позитивного враження від дисертації. З урахуванням того, що робота відповідає вимогам до дисертацій, що представляються на здобуття ступеня доктора філософії, та має практичне значення, дисертація Зайдмана Г. Б. може бути рекомендована для подання до захисту.

– Експертка, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор філософії з міжнародних економічних відносин, доцент Алексеєвська Галина Сергіївна, яка підкреслила актуальність досліджень світового судноплавства в умовах його глибоких трансформацій та наростаючої асиметрії морської торгівлі. У цьому контексті відзначено не тільки глибокий аналіз генезису асиметрії міжнародної морської торгівлі та надане уточнення її дефініції, але й практичну частину дослідження, зокрема детальний стратегічний погляд на розвиток галузі, де асиметрія торгівлі, декарбонізація та нові фінансові реалії розглядаються як реальні чинники прийняття рішень. На окрему позитивну оцінку заслуговують альтернативні декарбонізаційні сценарії розвитку світового судноплавства та розширення існуючої шестиетапної класифікації фінансування судноплавства до восьми етапів. Заслуговує на увагу і методологічна частина: індивідуальні моделі для кожного сегменту дозволили автору виявити специфічні драйвери фрахтових ставок і капіталізації судноплавних компаній. Практично корисними є удосконалення аналітичного інструментарію оцінки секторальних пропорцій у судноплавстві та концептуальних принципів управління інвестиційним портфелем у контексті аналізу акцій судноплавних компаній як інвестиційного інструмента.

Разом із тим експертка зауважила, що доцільним видається більш детальний огляд наукових праць стосовно порівняльного аналізу фінансових результатів судноплавних компаній із різною структурою капіталу, а також досліджень впливу екологічних вимог на їхню фінансову діяльність. У свою чергу, моделювання з використанням квартальних даних могло би дозволити збільшити вибірку і зробити висновки статистично стійкішими. Стратегія морських конкурентних переваг для України виграла би від більш чіткого

визначення кількісних цільових показників, зокрема порівняльного бенчмаркінгу з країнами, що мають розвинену судноплавну індустрію, такими як Греція та Туреччина. Щодо контейнерного сегменту, автору рекомендовано у подальших дослідженнях провести порівняльний аналіз капіталізації окремих компаній та контейнерних альянсів.

На завершення експертка констатувала, що зазначені зауваження окреслюють напрями для поглиблення дослідження та не знижують загальної наукової цінності представленої дисертації. З огляду на зазначене, робота Зайдмана Г. Б. відповідає вимогам до дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії та рекомендується до захисту.

Загалом, у своїх виступах експертки зазначили актуальність і високий науковий рівень дисертаційної роботи, її системність, логічну структуру та відповідність вимогам присудження наукового ступеня PhD. Експертками зазначено, що надані рекомендації не стосуються основного концептуального змісту роботи й не применшують позитивного враження від дисертації, а сама дисертація може бути рекомендована до захисту.

В обговоренні взяли участь присутні на науковому семінарі:

– Маслій Наталя Дмитрівна, професор кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор економічних наук, професор, яка виступила із позитивним відгуком дисертації, відзначивши високий рівень аналітичної складової, відповідність роботи всім вимогам щодо змісту і оформлення, широку апробацію матеріалів, зокрема в виданнях, що індексуються у базах Scopus. При цьому озвучено кілька дискусійних питань. Доцільно було би більш детально розкрити можливості практичної імплементації запропонованої морської стратегії конкурентних переваг України в умовах воєнних ризиків та післявоєнної відбудови. На окрему увагу міг би заслуговувати вплив цифровізації та штучного інтелекту на трансформацію судноплавства та управління морською логістикою. Перспективним напрямком є оцінка довгострокового впливу декарбонізаційних вимог на конкурентоспроможність судноплавних компаній різних масштабів. Разом із цим, зазначені зауваження не знижують загальної високої оцінки дисертаційної роботи, а радше підтверджують складність та багатогранність досліджуваної проблематики, тому робота може бути рекомендована для подання до захисту.

– Цевух Юлія Олександрівна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент, яка підсумувала, що для підготовки, проведення та оформлення дослідження проведено великий обсяг роботи, пропрацьовано важливі питання, застосовано різні методи дослідження, у тому числі економетричні – OLS та VAR моделі. Наголосила на логічній структурі дисертації та високому рівні обґрунтованості висновків. Оброблення великого обсягу і масиву даних тільки підкреслюють цінність роботи.

– Кириченко Ольга Вячеславівна, доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор філософії з міжнародних економічних відносин, яка охарактеризувала дисертацію як ґрунтовну працю. Відзначила, що автором обрано складний ракурс дослідження

судноплавної галузі саме через призму асиметрії міжнародної морської торгівлі. Найбільшу наукову та практичну цінність роботи становить створення економетричних моделей, теоретичне обґрунтування сценаріїв декарбонізації галузі та розробка дієвої стратегії інтеграції України в глобальну морську систему. За представленими результатами, дисертація є завершеним, самостійним і глибоким науковим дослідженням.

– Ломачинська Ірина Анатоліївна, проректор з науково-педагогічної роботи, доктор економічних наук, професор, яка високо оцінила рівень теоретичного обґрунтування роботи, методичне підґрунтя, яке є логічним і має безпосереднє відношення до подальших емпіричних досліджень та прикладних розробок. Подальший розвиток фундаментальних концепцій щодо закономірностей функціонування галузі судноплавства і морських перевезень в умовах сучасних перетворень, запропонований здобувачем, заслуговує на високу оцінку та повагу щодо розвитку теорії міжнародних економічних відносин. Окремо наголошено на якості методичного підходу та ретельно сформованому методичному базисі дослідження. На додаток до цього відзначено комплексну апробацію матеріалів дисертації, зокрема щодо впровадження одержаних результатів у практичну діяльність суб'єктів господарювання і особливо в освітній процес, оскільки сучасні перетворення потребують нових підходів у підготовці сучасних фахівців, коли теорія, методика та зміст викладання мають відповідати сучасному стану міжнародних економічних відносин і бути здатними пояснити майбутнє. Зазначено, що обраний підхід до дослідження через концепцію асиметрії є змістовним і прогресивним, оскільки наближає до дослідження процесів у реальній економіці в умовах високої невизначеності та нестабільності й дозволяє виявити саме ті стратегії, які дійсно можна впроваджувати і які будуть ефективними.

Разом із тим, здобувачу рекомендовано більш конкретно визначати категорії та процеси у міжнародних економічних відносинах, оскільки чіткі визначення дають можливість об'єктивно ідентифікувати та досліджувати виклики, можливості, виходи із кризових ситуацій, а також якісно обґрунтовувати способи вирішення проблем та управління ризиками, які надаються в якості пропозицій. Рекомендовано у подальших дослідженнях зробити акцент на тих економічних і фінансових інструментах наднаціонального регулювання судноплавної галузі, які розширюють можливості вирішення конфліктів та дозволяють зменшити сучасні ризики, а також більш детально розкрити роль інституційних і геополітичних чинників у контексті формування екологічних норм у глобальному судноплаванні.

На завершення виступу констатовано, що під час доповіді та відповідей на питання здобувач продемонстрував високий рівень обізнаності в тематиці дослідження та готовність надалі в ній працювати і науково розвиватись. З огляду на зазначене та відповідність роботи всім вимогам щодо змісту, оформлення та апробації, дисертація може бути рекомендована для подання до захисту.

З характеристикою здобувача виступив науковий керівник, в. о. завідувача кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, доктор економічних наук, професор Якубовський Сергій Олексійович, який надав позитивну оцінку дисертаційній роботі та відзначив значний професійний досвід Зайдмана Г. Б. у досліджуваній сфері, високий рівень наукової зрілості здобувача та подальший потенціал до наукових досліджень. Зауважено, що наукова новизна та наукова важливість окремих результатів дисертації дають змогу відзначити певний внесок здобувача в розвиток економічної науки, зокрема щодо виявлення тенденцій та взаємозв'язків між вартістю перевезень в різних сегментах судноплавної галузі. Оскільки матеріал дисертації викладено професійно й англійською мовою, можна припустити, що для багатьох фахівців галузі вона стане важливою працею для розуміння сучасних тенденцій у розвитку судноплавної галузі.

Відзначено, що протягом навчання в аспірантурі здобувач дотримувався принципів етики та академічної доброчесності, успішно виконав індивідуальний навчальний та науковий план роботи. Дисертаційна робота Зайдмана Г. Б. є самостійною, завершеною, апробованою науковою працею, яка має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність, відповідає сучасним вимогам до дисертацій рівня PhD і може бути рекомендована для подання до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

ВИСНОВОК

міжкафедрального наукового семінару про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему “Development of the global shipping industry under asymmetries in international seaborne trade” («Розвиток світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі») здобувача ступеня доктора філософії (PhD) Зайдмана Григорія Борисовича за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. **Актуальність теми дисертації та її зв'язок з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри.** Актуальність дослідження розвитку світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі визначається місцем світового судноплавства, морського транспорту та морської торгівлі в системі міжнародних економічних відносин. Стабільність судноплавства та морських перевезень, які забезпечують переважну більшість світової торгівлі, набуває особливого значення на сучасному етапі розвитку міжнародних відносин, який характеризується в першу чергу невизначеністю, непередбачуваністю та зростаючою напруженістю. У цих умовах такі фундаментальні основи функціонування країн та всього світу, як продовольча та енергетична безпека, велику роль в забезпеченні яких відіграє міжнародний морський транспорт, виходять на перший план і тим самим підвищують практичну важливість досліджень, що охоплюють дану тематику.

У той же час перелічені характеристики сучасних міжнародних відносин напряму впливають на ціноутворення в судноплавстві, зокрема на формування фрахтових ставок, яким і без того властива висока мінливість, а в означених умовах вона лише підсилюється, ускладнюючи прогнозування, оперативну діяльність, організаційне та фінансове планування з боку учасників ринку. Необхідність більш глибокого розуміння ролі судноплавства в умовах нестабільного ландшафту світової економіки, удосконалення методичних підходів до прогнозування судноплавних економічних показників, формування та розвитку судноплавних стратегій, що спроможні підвищити здатність подолання нових глобальних викликів, обумовлюють значущість обраної здобувачем теми дослідження.

Дисертаційна робота виконана в межах наукової теми кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова «Фінансова політика як фактор соціально-економічного розвитку країн» (номер державної реєстрації 0121U113869). Термін виконання теми 2021–2026 рр. У межах програми досліджено стан на динаміку розвитку світової судноплавної галузі, а також вплив асиметрії сучасної міжнародної морської торгівлі на глобальний морський транспорт. Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки відповідно до теми НДР: фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави. Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: не застосовується. Код універсальної десятикової класифікації УДК 339.5-025.56:656.61(043.5). НТІ: 06 Економіка. Економічні науки. 06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини. 06.51.65 Міжнародна торгівля. 72 Зовнішня торгівля. 72.23 Зовнішньоторговельні перевезення. 72.23.31 Морські зовнішньоторговельні перевезення.

2. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Наукові положення, висновки та рекомендації, викладені в дисертації, є результатом особистої наукової роботи здобувача та його особистим науковим здобутком, починаючи від окреслення мети, завдань, розробки та обґрунтування методології і закінчуючи збором та аналізом даних, безпосередньо дослідженням та оформленням його результатів. Особистий внесок здобувача полягає у комплексному дослідженні світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі, визначенні сучасних тенденцій її розвитку та виявленні сукупності індикаторів, механізмів та каналів, через які асиметрична міжнародна морська торгівля формує судноплавство у глобальному масштабі, зокрема через вплив на розвиток судноплавного фрахтового та фондового ринків. Розроблені рекомендації щодо морської стратегії конкурентних переваг України також становлять особистий внесок автора. Дисертація є самостійною науковою роботою, матеріали з наукових публікацій у співавторстві, які включені в дисертацію, належать виключно здобувачу.

3. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій підтверджена належним теоретичним розробленням базових положень дисертації; змістовним оглядом та узагальненням існуючої літератури з обраної тематики, а саме репрезентативної кількості праць українських та закордонних учених; розробкою комплексної методології дослідження шляхом поєднання загальнонаукових теоретичних та емпіричних, а також спеціальних та конкретно-наукових методів дослідження, зокрема таких кількісних методів, як статистичний аналіз, економіко-математичне моделювання, кореляційно-регресійний аналіз; використанням сучасної інформаційно-статистичної бази, отриманої з офіційних та авторитетних джерел, та високоякісних сучасних пакетів програмного забезпечення для роботи з великим масивами даних та проведення економіко-математичного моделювання; високими показниками адекватності та статистичної значущості отриманих економіко-математичних моделей; відповідністю результатів емпіричного аналізу до фундаментальних теоретичних положень міжнародних економічних відносин, міжнародної торгівлі та морського транспорту; результатами апробації матеріалів дисертації на семи міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також на одному науковому симпозиумі.

4. Наукова новизна результатів дисертації полягає в успішному розв'язанні наукової проблеми щодо виявлення детермінант та тенденцій, які формують розвиток світової судноплавної індустрії в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі. Серед основних положень, які підтверджують наукову новизну, слід відзначити наступні:

- удосконалено методологічний апарат економіко-математичного моделювання в економіці судноплавства, особливість якого, на відміну від існуючих, полягає в оцінці впливу ключових економічних показників, що відображають загальні тенденції в реальному секторі економіки, на товарних та судноплавних ринках, у розвитку міжнародної торгівлі, на глобальних фінансових ринках, зокрема ринках капіталу та фондових ринках, а також у макроекономічній динаміці цін, на обрані судноплавні індикатори;

- удосконалено аналітичний інструментарій оцінки секторальних пропорцій у судноплаванні, який, на відміну від інших, спирається на частки кожного сегмента в одному з трьох показників, які продемонстрували однакову надійність, що дозволило використати результати дослідження у рекомендаційній частині дисертаційної роботи;

- удосконалено концептуальні принципи управління інвестиційним портфелем та хеджування ризиків, відмінністю яких є застосування індивідуалізованого підходу та оцінювання кожної компанії окремо під час планування додавання акцій судноплавних компаній у свій інвестиційний портфель;

- подальшого розвитку набув понятійно-категоріальний апарат щодо сутності асиметрії міжнародної морської торгівлі та глобальної судноплавної індустрії шляхом уточнення дефініцій, зокрема дефініції асиметрії міжнародної морської торгівлі;

- подальшого розвитку набув підхід до оцінки драйверів, які формують сучасні стратегії у судноплаванні, визначають поточні зміни у світовому судноплаванні та впливають на економічні результати морських перевезень;

- подальшого розвитку набула існуюча періодизація еволюції фінансування судноплавання, яку було розширено з шести до восьми етапів; розширена періодизація висвітлює сучасні тенденції та дозволяє розробляти і формувати рекомендації, пропозиції та стратегії, які відповідають сучасним умовам та умовам перспективного розвитку;

- подальшого розвитку набули концептуальні засади розвитку морської економіки України та посилення позиції України у світовій судноплавній індустрії шляхом пропозиції морської стратегії конкурентних переваг України, яка включає ключові міжнародні складові, відмінні риси зовнішньоекономічної діяльності та морського сектору України і зорієнтована на інтеграцію України у світовий ринок морського транспорту.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи. Отримані результати дисертаційної роботи мають як теоретичне, так і практичне значення та можуть бути використані у науковій та практичній діяльності. Зокрема, вони можуть стати основою для розробки та впровадження навчальних курсів у закладах вищої освіти, можуть дозволити удосконалити освітній процес, оптимізувати операційну діяльність, витрати і забезпечити ухвалення більш просунутих та обґрунтованих рішень у судноплавних компаніях та інших підприємствах морського транспорту завдяки підвищеній ефективності управління, планування та прогнозування, а також покращити державну політику морського розвитку України.

Результати дисертаційної роботи впроваджено у діяльність таких українських компаній, як ТОВ «ІНТЕР ТРАНС ЛОДЖІСТИКС» та ТОВ «ТАЛЛІ ЛОДЖІСТИКС», а також міжнародних підприємств морського транспорту, зокрема V.Ships UK Group Ltd, Warden Chartering s. r. o. та BPG Shipping DMCC.

Результати дисертаційної роботи також інтегровані в освітній процес Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, зокрема на факультеті міжнародних відносин, політології та соціології, та використовуються під час проведення лекційних та семінарських занять з дисциплін «Практикум з досліджень світового господарства», «Світова економіка» та «Теорія міжнародних економічних відносин». Окрім цього, результати дисертації інтегровані в освітній процес Одеського національного морського університету, зокрема у Навчально-науковому інституті морського бізнесу в межах курсів «Економіка морського транспорту» та «Економіка судноплавних компаній».

6. Оцінка структури та обсягу дисертації, її мови та стилю. Дисертація включає вступ, три основні розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг роботи становить 285 сторінок, основний текст викладено на 180 сторінках. Основний текст доповнено 23 аналітичними таблицями, 31 рисунком та 21 формулою. Список використаних джерел містить

289 найменувань, які розміщені на 39 сторінках. Додатки розміщено на 39 сторінках і включають 26 таблиць та один рисунок. За обсягом, структурою, мовою та стилем викладення, а також оформленням дисертація відповідає вимогам МОН України та освітньо-наукової програми «Міжнародні економічні відносини» в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова.

7. **Оцінка роботи щодо ознак академічного плагіату.** Дисертаційна робота перевірена системою пошуку ознак плагіату Strikeplagiarism.com. Результати перевірки зафіксовано в звіті від 13 травня 2026 року. Отримано наступні результати: оригінальність – 92,28 %, схожість – 7,72 %. Виявлені текстові збіги не стосуються наукової новизни роботи та не впливають на отримані автором висновки. Оформлення цитувань і наукового апарату є коректним. Таким чином, виявлені текстові збіги не є плагіатом та не тягнуть за собою порушення автором принципів академічної доброчесності. Комісія з етики та академічної доброчесності кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин рекомендує допустити здобувача до захисту дисертаційної роботи. Інші факти, виявлені при розгляді роботи, відсутні.

8. **Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації.** Основні положення та результати роботи в повній мірі викладені у наступних публікаціях здобувача.

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України

1. Зайдман Г. Б., Якубовський С. О. Економіка морського транспорту та морська торгівля в сучасних дослідженнях учених із пострадянських країн. *Причорноморські економічні студії*. 2021. № 63. С. 11–19. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.63-2> *Особистий внесок здобувача включає критичний огляд і категоризацію джерел літератури та узагальнення спостережуваних тенденцій. Особистий внесок співавтора полягає у науковому керівництві та рецензуванні результатів.*
2. Зайдман Г. Еволюція світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної торгівлі та декарбонізації. *Галицький економічний вісник*. 2025. № 97(6). С. 17–28. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2025.06.017
3. Yakubovskiy S., Zaidman G. Dynamics and structure of world seaborne trade in 2009-2023: impact of COVID-19 pandemic and Ukrainian war. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2024. № 1(158). С. 70–84. DOI: <https://doi.org/10.17721/apmv.2024.158.1.70-84> *Особистий внесок здобувача включає емпіричний аналіз динаміки, тенденцій і структурних змін у міжнародній морській торгівлі та запропоноване удосконалення аналітичного інструментарію оцінки секторальних пропорцій у судноплаванні. Особистий внесок співавтора полягає у науковому керівництві та рецензуванні результатів.*
4. Zaidman G., Yakubovskiy S. Peculiarities of current world scientific researches on maritime economics and specifically seaborne trade. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2021. № 1(17). С. 8–22. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.17.8-22> *Особистий внесок здобувача включає*

критичний огляд і категоризацію джерел літератури та узагальнення спостережуваних тенденцій. Особистий внесок співавтора полягає у науковому керівництві та рецензуванні результатів.

5. Zaidman G., Yakubovskiy S. Modeling dynamics of oil tanker freight rates and market capitalization of oil tanker shipping companies. *Вчені записки*. 2025. № 38(1). С. 301–315. DOI: https://doi.org/10.33111/vz_kneu.38.25.01.24.166.172 Особистий внесок здобувача включає кореляційно-регресійний аналіз та оцінку динаміки ставок фрахту та ринкової капіталізації судноплавних компаній у секторі перевезень наливних вантажів. Особистий внесок співавтора полягає у науковому керівництві та рецензуванні результатів.
6. Zaidman G., Yakubovskiy S., Romanenko S. Modeling dynamics of dry bulk freight rates and market capitalization of dry bulk shipping companies. *Київський економічний науковий журнал*. 2025. № 8. С. 52–59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-8-7> Особистий внесок здобувача включає формулювання гіпотези, кореляційно-регресійний аналіз та оцінку динаміки ставок фрахту та ринкової капіталізації судноплавних компаній у секторі перевезень навалювальних вантажів. Особистий внесок співавтора С. Якубовського полягає у науковому керівництві та рецензуванні результатів. Особистий внесок співавтора С. Романенко полягає у методологічному супроводі.

Статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

7. Containership charter rates: analysis of unprecedented growth after COVID-19 pandemic outbreak / G. Zaidman, G. Dominese, S. Yakubovskiy, T. Rodionova. *Journal of Global Policy and Governance*. 2021. Vol. 10, no. 2. P. 21–38. DOI: <https://doi.org/10.14666/2194-7759-10-2-002> (проіндексовано у базах даних Scopus). Особистий внесок здобувача включає формулювання гіпотези, кореляційно-регресійний аналіз та оцінку чартерних ставок у секторі контейнерних перевезень. Особистий внесок співавтора G. Dominese полягає у концептуальному супроводі. Особистий внесок співавтора С. Якубовського полягає у науковому керівництві та рецензуванні результатів. Особистий внесок співавтора Т. Родіонові полягає у методологічному супроводі.

9. **Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо.** Результати дослідження представлені на семи всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях: «Соціально-економічний та політичний розвиток в умовах європейської інтеграції» (Одеса, червень 2021 р.), “Economic trends: new opportunities and threats” (Le Mans, November 2021), «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації» (Переяслав, грудень 2021 р.), «Соціально-економічний та політичний розвиток країн у сучасних умовах» (Одеса, травень 2022 р.), “Financial aspects of global economy development: challenges and prospects” (Kyiv, May 2024), «Соціально-економічний та політичний розвиток країн в умовах глобальної нестабільності» (Одеса, травень 2024 р.), «Економіка сьогодення та міжнародне співробітництво» (Одеса, листопад 2025 р.), а також на науковому симпозіумі «Творчий внесок професора А. Філіпенка у

навчально-науковий процес економічних спеціальностей вищих навчальних закладів України» (Київ, грудень 2023 р.).

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Зайдмана Григорія Борисовича на тему “Development of the global shipping industry under asymmetries in international seaborne trade” («Розвиток світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі»).

2. Констатувати, що дисертація Зайдмана Григорія Борисовича за своїм науковим рівнем, новизною отриманих результатів, теоретичним та практичним значенням, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам, що пред’являють до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії (PhD).

3. Наукові результати дисертації висвітлено у 15 наукових публікаціях, що відповідають вимогам чинного законодавства для здобуття ступеня доктора філософії (PhD). З них – 6 статей у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базах даних Scopus, та 8 публікацій апробаційного характеру.

4. Рекомендувати дисертацію Зайдмана Григорія Борисовича “Development of the global shipping industry under asymmetries in international seaborne trade” («Розвиток світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі»), подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», для подання до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Результати голосування щодо затвердження Висновку та рекомендації до захисту дисертації:

За	10	(десять)
Проти	-	(немає)
Утримались	-	(немає)

Головуючий семінару
доктор економічних наук,
професор

Ірина ЛОМАЧИНСЬКА

Секретар
доктор філософії з міжнародних
економічних відносин

Ольга КИРИЧЕНКО